

Endje.

Szerkesztői Iroda:
Nagybecskerek, Zápalya-u. 1.
Hová a lap szellemirészt illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pietz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-u. 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 3 K.
— Egyen szám ára 3 fillér. !

Hirdetések
Kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
éjszánta 5 órakor. mmm m

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 10. szám.

Kedd, január 14.

Szavazó körök.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, jan. 14.

A községenként való szavazás, amit a radikális választójog hívei követelnek, nálunk kivihetetlen. Ők csak felkapták ezt a nemzeti jelszót, de nem gondolják meg, hogy nekünk a mi viszonyainkhoz illő választási rendszert kell alkotnunk. Nálunk a községek igen nagy része csekély népességű és fejletlen, egy-egy választókerület pedig nagyon sok községből áll. Minthogy minden szavazatszedő küldöttséghez legalább négy tag kell, a községenként való szavazás a legtöbb kerületben százakra menő hivatalos személyzetet venne igénybe. Sok helyen nem is lehetne elegendő számú alkalmas egyént találni. De az egész választási eljárást nagyon elforgácsolná s az egységes közvélemény kialakulását lehetetlenné tenné az, ha a gyér lakosságú falvak néhány szavazója is otthon adná le szavazatát, nagyobb tömegű választókkal nem is érintkezve.

Másfelől az is igaz, hogyha csupán a választás székhelyén történik a szavazás, mint a mai törvény szerint, — annak igen sok hátránya van. A több ezer főnyi izgatott kedvű választók között még eddig is szerfölött bajos dolog volt a rendet föntartani s bizony gyakran volt zavargás és véres összeütközés az ellentétes pártok között, hát még ha a szavazók száma a jogkiterjesztés következtében megkészszerződik! Ezen kívül a környéken lakó választókra nézve költséges a székhelyre való utazás s a költségek megtérítése pedig mindenféle visszaélésre ad alkalmat s a csekély vagyonukat elüti a jelöltség elfogadásától.

Mind a községenként, mind a székhelyen való szavazás árnyoldalait elkerüli Lukács törvényjavaslata a szavazó körök intézményével. Eszerint minden rendezett tanácsú város és lehetőleg minden olyan nagyközség és körjegyzőség, amelyben a választók száma az ezret meghaladja, külön szavazókört fog alkotni. A nagyobb városok és nagyközségek, valamint a nagyszámú és egymástól távolfekvő kisközségekből álló körjegyzőségek több szavazókörré is oszthatók. A kisebb népességű szomszédos nagyközségek, körjegyzőségek pedig és a különböző körjegyzőséghez tartozó egyes kisközségek egy szavazókörré egyesíthetők.

A szavazókörok megállapítását a javaslat a törvényhatósági bizottságra, illetőleg a városi képviselőtestületre bizza, tehát olyan tényezőkre, amelyek legjobban tudják a helyi viszonyokat mérlegelni.

A szavazókörok rendszere a legszerencsésebb megoldása a szavazóhely kérdésének, igazi arany középut a községenként való szavazás utópiája és a székhelyen való szavazás veszedelmei között.

Minden kerületben könnyű lesz annyi szavazatszedő küldöttséget összeállítani, ahány szavazó kör lesz s a szavazókörok alacsony száma nem fogja megbontani a választási eljárás egységét. A legelhagyottabb falu polgára is mintegy ezer polgártársával fog érintkezni a választás alkalmával s ez a körülmény lehetővé teszi rá nézve, hogy föl szabaduljon a kicsiny otthoni környezetében uralkodó, egyoldalú s talán illetéktelen befolyás alól és szabadon foglaljon állást a közvélemény hullámzásában.

Visszont, ha csak körülbelül ezer polgár gyűl össze egy helyen választás céljából, ez a mai állapothoz képest jelentékenyen megkönnyíti a rend föntartását s az összeütközések megakadályozását. Jóval kevesebb lesz tehát az a sok duhajkodás, zendülés, verekedés, ami eddig oly sajnálatos tünete volt a mi képviselőválasztásainknak s az alkotmányos jogok gyakorlása ezentúl komolyabb és nyugodtabb módon fog lefolyni.

Igen nagy előnye végül a szavazókörok intézményének, hogy tetemesen csökkent, majdnem teljesen megszünteti a szavazópolgárnak a választással járó költségeit, mert még a forgalomtól legmesszebb eső kisközség választóinak is legfőlegb csak a saját körjegyzőségük székhelyére kell beutazniok, ahová egyéb ügyeik elintézése végett is rendszerint bejárnak.

A szavazókörok létesítése tehát minden tekintetben helyes, a mi viszonyainknak megfelelő és üdvös hatást ígérő gondolat Lukács választójogi javaslatában.

Egy havi közigazgatás.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Nagybecskerek, jan. 14.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta január havi rendes ülést dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Erő m. főjegyző, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Riesz Jakab h. árvaszéki elnök, Beller István m. tb. főügyész, Tóth István min. tanácsos pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János, Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Gáspár Ernő kir. gazdász felügyelő, Axmann János kir. főállatorvos, Babics József, ifj. dr. Dániel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, Hauser Károly báró, dr. Pollák Győző, Schulpe Vilmos, Steinitzer Géza, Tel-

lecsky Kristóf, Vinczehid Erő bizottsági tagok, Rigó István, Bielek Antal, Demkó István, dr. Baár Jenő és dr. Horváth Kálmán előadók.

A szakelőadók az ülésen előterjesztett jelentéseit a következőkben ismertetjük:

Adóügyek.

Tóth István miniszteri tanácsos pénzügyigazgató havi jelentése így szól:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén: a) megállapított adótartozás 10,373.704 K 45 f., b) befizetés 8,836.588 K 71 f. Hátralék: 1,537.115 kor. 74 fill., vagyis az osztartozásnak 14%-a. Az 1912. évi december havi befizetés 6326 kor. 10 fillérral nagyobb, de az 1912. évi befizetés átlagosan 562889 kor. 88 fillérral kisebb, mint az előző 1911. év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás 378.104 kor. 40 fill., b) befizetés 196.100 K 03 fill. Hátralék: 182.004 kor. 37 fill., vagyis a osztartozás 48%-a. Az 1912. évi december havi befizetés 3258 kor. 26 fillérral, az egész évi befizetés pedig 31147 korona 83 fillérral kisebb, mint az 1911. év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt december hónapban 317 esetben ideiglenes házaodmentességet és 9 esetben adófizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Népoktatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő havi jelentésében ezeket mondja:

Személyes kiszállásokat eszközöltem Törökbecsén, Aracson, Felsőeleméren, Mokrinban, Nagykikindán és Módoson részben fegyelmi, részben iskolaszervezési és építési ügyekben. Cserei Gyula kir. s. tanfelügyelő elnökolt a nagykikindai községi polgári fiu és állami polgári leányiskolánál tartott magánvizsgálaton. Várady Dezső kir. s. tanfelügyelő a perjamosi állami polgári fiuiskolai magánvizsgálaton elnökolt. Fejes Kálmán kir. s. tanfelügyelő megvizsgálta a szerbittebei, párdányi, fényi, ivándi, szerbszentmártoni és torontáldinnyési gör. kel. szerb hitfekezeti iskolákat összesen 14 tanteremmel; meglátogatta a fényi állami óvodát s az ivándi községi elemi iskolát. Megejtette Lázity Dömötör gádi gör. kel. szerb hitfekezeti tanító ellen a vizsgálatot s ugyanakkor iskolavizsgálatot is tartott. Karácsonyifalván a községi tanítóválasztást, Bótoson a községi óvónóválasztást mint választási elnök vezette s Torontálszécsányban Reiter Ferenc állami kántortanító ellen tett feljelentés folytán vizsgálatot tartott. Mint elnök vezette a törökbecsei állami polgári iskolai magánvizsgálatokat. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Erdélyi János kizombori és Weissenberger Sebestyén újszentannai állami tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Bárány Árpád pancsovai kir. tanfelügyelő ismertette ezután a pancsovai kirendeltség ügyeit, amire

az utügyekről

Vámos Ignác műszaki tanácsos a következőkben számolt be:

A vármegye területén átvonuló állami közutak egyes szakaszait és különösen a Nagybecskerek—titeli közut Nagybecskerek határán átvonuló szakaszát az állandó esős időjárás és főleg a cukorrépa-szállítással járó túl nagy forgalom erősen megrongálta. A helyreállításához szükséges kavicsmennyiség odaszállítása és az utszakasz jókarbahozatala iránti intézkedések megtételtek. Ugyanazt jelenthetem a törvényhatósági közutak ki-

Vissza.

Tv. sz.	Vv.
6263	6211
III. osztály	
100	715
94	1284
40	1021
3	704
3	659
3	649
9	620
9	630
8	625
7	614
2	549
2	527
1	506
5	—
2	—
9	456
9	446
9	422
9	407
8	356
1	342
10	317
11	1108
850	85

Vissza.

Tv. sz.	Vv.
6465	6411
III. osztály	
8	816
3	914
3	608
3	559
9	94
2	558
3	549
3	533
0	520
7	—
1	512
4	459
4	451
1	438
1	427
1	412
1	406
1	135

Vissza.

Tv. sz.	Vv.
6511	6111
III. osztály	
0	842
0	627
2	457
3	401
0	335
0	309
0	1280

Vissza.

Tv. sz.	Vv.
6165	6111
III. osztály	
3	715
2	—
2	1109
4	915
3	904
3	864
5	843
5	830
2	810
4	741
2	732
2	*720
2	*219
2	718
2	659
2	633
2	415
2	304

tasok számára.
álló időadatok
ndók. — 2. Az
— 3. Az éjjeli
számjegyeknek
isebb betűkkel
sok időadatai-
saját vonalak
etó csatlakozó

épített szakaszairól is, a kiépítetlen szakaszok pedig annyira át vannak ázva, hogy csak a legnagyobb nehézséggel járhatók. Az utadó természetbeni lezolgáltatására kötelezettek az elmúlt hónapban 1095 kézi napszámot dolgoztak le. A posta- és távirtdaszolgáltatás ellen panasz nem merült fel.

A közegészségügy

a vármegyében dr. Haidegger Lajos m. főorvos jelentése szerint a következő volt:

Torontál vármegye közegészségi viszonyai a most mult december havában is kiélegetőknek tekintendők. Heveny fertőző betegségek közül bejelentettek 47 vörheny, 8 hasihagymáz, 74 difteritisz, 34 kanyaró és 4 bárányhimlő betegedési esetet. Iskolák bezárattak Felsőttelebe, Nagygáj és Szentjános községekben difteritisz, Lovrin és Istvánvölgy községekben pedig vörheny miatt; egyben a felső-telebei és nagygáji óvodák is difteritisz miatt rövid időre bezárattak. Zsilnik Mihály dr. áll. helyettesített volt istvánvölgyi körorvos ezen állásáról leköszönt és vármegyénkből elköltözött; Ilonecz községben pedig egy okleveles szülésznő letelepedett. Ezuttal felemlitem, hogy az Istvánvölgy községben nagyobb számban fellépett vörhenybetegedési esetek miatt december 31-én a helyszínére kirándultam és a velem együtt kint járt járási főszolgabíróval a legszigorubb intézkedések keresztülvitelét elrendeltem, minek következtében a vörheny továbbterjedése meggátoltatott és már is szűnőfélben van.

Ezután az árvaügyekről dr. Riesz Jakab h. árvaszéki elnök számolt be, a börtönügyekről pedig dr. Kovács Rókus kir. ügyész, kiknek jelentéseiben különösebb fölemlíteni való nincs.

Az állategészség.

Axmann János kir. főállatorvos jelentése szerint a lefolyt hónapban 1 községben takonykór, 5 községben lépfene, 6-ban sertésvész és 5 községben veszettség állapított meg. Megszűnt takonykór 3, rühkór 1, lépfene 3, sertésvész 1, sertésvész 7, veszettség 3 községben.

Ezután több kisebb jelentőségű felebezett ügyet intéztek el s ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanic Lajos főispán ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott. A főispán holnap este érkezik ismét vissza Nagybecskerekre.

— **A görög keletiek ujéve.** A görög keleti vallásuak ma ünneplik újévüket. Ebből az alkalomból ma hajnalban fél 5 órakor hajnali mise, d. e. fél 10 órakor pedig ünnepi nagymise volt a gör. keleti szerb templomokban.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontál vármegye állandó választmánya ma délután fél 4 órakor ülést tartott, amelyen a január 16-iki rendkívüli megyei közgyűlés tárgysorozatát készítette elő.

— **Halálozás.** A vármegye tisztikarát váratlan gyász érte. Egyik régi, kitűnő tisztviselője, Zachariás Sándor segédhivatali főnök, aki 32 évig szolgált páratlan buzgalommal és kötelességtudással Torontál vármegyét, ma hajnalban 51 éves korában hirtelen meghalt. Halála élénk részvétet keltt egy tisztviselőtársai mint ismerősei körében, mert mindenkor tisztelet és becsülés környezte. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Zachariás Sándorné szül. Schickhoffer Ilona úgy a maga, mint gyermekei és a számos rokonság nevében fájdalmas szívvel tudatja, hogy felejthetetlen férje, a legjobb családapa és rokon, Zachariás Sándor torontál vármegyei segédhivatali főnök folyó hó 14-ikén reggel fél 5 órakor rövid szenvedés után 51 éves korában elhunyt. A megboldogultat folyó hó 15-én délután 3 órakor helyezték el örök nyugalomra a Váraljai-utcai gyászházba a

róm. kath. sírkertben. Az engesztelő szentmise-áldozatot folyó hó 16-ikán délelőtt fél 9 órakor mutatjuk be az Urnak. Nagybecskerek, 1918. évi január hó 14-én. Özv. Zachariás Sándorné, szül. Schickhoffer Ilona neje, Zachariás Aladár, Zachariás Sári, Zachariás Zoli gyermekei, Zachariás József, Zachariás Miklós, Zachariás Erzsébet testvérei és ezeknek családjai. Özv. Schickhoffer Józsefné anyósa, Schickhoffer János, Klapka István sógorai, özv. Schön Józsefné sógornője és ezek családjai.

— **Az óvodai bizottság ülése.** A nagybecskereki állami óvodák felügyelőbizottsága szombaton délután Franz J. L. keresk. tanácsos elnöklése mellett ülést tartott, amelyen jelen voltak: Jankó Agostonné, Müller Józsefné, Szegfűné Goptsa Róza, Veress Kelemenné, Liskáné Kiss Sarolta, Bányai Ernestsztin, Funk Paula, Zachariás Mariska, Baaden Károly, dr. Györgyevics Milos, Krumenacker Ferenc, Strosz Béla, dr. Pollák Győző, Bányai Jakab, Wégling István, Liska Ferenc, Szegfű Sándor, Hajdu Szilveszter bizottsági tagok. Miután Müller Józsefné letette a törvényben előírt esküt, felolvasták a kir. tanfelügyelőség rendeletét, amely szerint a bizottság tagjai hetenként felváltva látogassák meg az óvodát, továbbá az óvónők kötelesek haladási naplót vezetni, melyet azok időközben már be is szereztek. A bizottság a rendeletet sokszorosítás után meg fogja küldeni az összes tagoknak, akiknek beosztását az elnökség eszközözi. Azonkívül a bizottság úgy Steinitzer Gézának a karácsonyfadományok gyűjtéséért, valamint az adományozóknak köszönetet mondott és tudomásul vette az óvodák költségvetését.

— **A kulturegyesület mesemondó-délutánjai.** Szombaton volt a kulturegyesület idei első mesemondó-délutánja. A mesemondó-délutánon ezuttal az áll. elemi iskolák első osztályos növendékei vettek részt s Liskáné Kiss Sarolta állami óvónő mesélte el nekik a „Salavér róka“ meséjét pompás vetített képek kíséretében.

— **Szerelmi dráma.** Véres szerelmi dráma történt a napokban Óbecsén. A dráma szereplői Jelenics István óbecsei hentes fiatal felesége és Meclarits István kereskedősegéd voltak. Az asszony ugyanis szerelmi viszonyt kezdett a kereskedősegéddel, akit pár héttel ezelőtt behívtak Nagybecskerekre katonának. Ez a dolog nagyon elkésztette az asszonyt, de azért sűrűn ellátogatott Nagybecskerekre, ahol szerelmesével találkozott. Minthogy most már csak nagyritkán láthatták egymást, még jobban elkésztettek s elhatározták, hogy inkább meghalnak. Közös szándékukat akkor hajtották végre, mikor a szerb karácsonyt a katona otthon töltötte Óbecsén. Meclarits a férje lakásán kereste fel az asszonyt. Levelet irtak, hogy közös elhatározással halnak meg. A katona aztán Browning-revolverrel agyonlőtte az asszonyt, majd önmagát. Mire a hentes hazaérkezett, két vérző holttestet talált.

— **A brilliáns gyűrű.** Pancsováról írják: Henzl női szabó feleségének szép brilliáns gyűrűje volt. Vigyázott is rája, mint a szemefenyőre, mert nagyon szeretett a csillogó ékszert. Azonban akárhogyan vigyázott is a drága jószágára, egyszer eltűnt. Hiába tettek tüvé mindent, az ékszer nem került elő. Már-már belenyugodtak, hogy az ékszer végképpen elveszett, mikor a napokban, a tulajdonos nagy örömeire, visszakerült a házhoz. A dolog úgy történt, hogy Marinkovics Emilia fésülőnő, mikor a háznál volt, egy őrizetlen pillanatban magához vette s hónapok multán el akarta zálogosítani. A zálogházban azonban két ott levő asszony megismerte a Henzlé gyűrűjét, amely hamarosan hazavándorolt, a fésülő kisasszonyt pedig letartóztatták.

— **Agonytötte a fa.** Mint Pancsováról írják, Kreszta Pál napszámos az ottani Temes-szigeten fák kivágásával foglalkozott. Épp egy hatalmas nagy fát döntöttek ki, amikor Kreszta is ott szorgoskodott. A hatalmas fa a szerencsétlen emberre esett és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nemsokára meghalt.

Színház, művészet.

** **Becstelen.** Garvay Andor szépen megírt szociológiai fejtegetéseket vitt a színpadra a „Becstelen“ című drámai játékában. Maga is csak játéknak nevezi, mert a dráma, sőt még a drámai alakok is hiányzanak belőle. Van benn néhány jól megfigyelt alak, szatirikus milő-rajz, de éppen azok, akik a dráma magvát képeznék, üres, élettelen alakok, akik szép teóriákat szavalnak, de élet és igazság nincs bennük. Könyves Jenő társulata mutatta be tegnap este nálunk a darabot, a szokásos gondos és gördülő előadásban s a sokoldalú Rónai Géza ismét szép alakítást nyújtott Osvald szerepében. Jellemzően játszott Herceg Jenő s egy epizód szerepben Szapáry Janka. Kifogástalan volt Arany Olga, de a többiek is jól beleilleszkedtek az együttesbe. Közönség kevés volt.

** **Nagybecskereki iparművész sikere.** Budapesti tudósítónk írja: Most döntöttek a borszéki vízre kiírt plakát-pályázat ügyében. A pályázatra 106 pályamunka érkezett, amelyek közül az első díjat Voith Ervin festőművész, a másodikat Haranghy Jenő, a harmadikat Somfai István iparművészeti iskolai növendék, lapunk szerkesztőjének fia nyerte. A pályanyertes műveket az Iparművészeti muzeumban kiállították, ahol egy hétig megtekinthetők.

Törvénytörések.

A februári esküdtszék.

— **Esküdtök kisorsolása.** —

A nagybecskereki kir. törvénytörésnél ma délelőtt sorsolták ki a február havi esküdtszéki ciklus esküdtjeit. A kisorsolási aktuson Alföldy Ede kir. törvénytörési elnök elnököl s jelen voltak a bíróság részéről Szilágyi Lajos és Szathmáry Ödön törvénytörési bírák, Balla Emil jegyző, az ügyészség részéről dr. Kovács Rókus kir. ügyész, az ügyvédi kamara részéről dr. Nagy Dezső ügyvéd.

Kisorsoltattak rendezes esküdtökök:

Mohaupt József kereskedő Nagybecskerek, Quitter Miklós kovácmester Módos, Hüpfel József nyug. tanító Módos, Mavrak Gyula kovács Törökbecse, Prohászka Mihály keresk., Bánlak, Kelemen Péter ipész N.-Becskerek, Fenyves Izó magánhivatalnok N.-Becskerek, id. Machalek János koresmáros Nagybecskerek, Kaufmann István magánzó, Láng Miksa kereskedő Felsőelemér, Láng Károly kereskedő Nagybecskerek, Jockovics Samu kereskedő Módos, László Adám földmívelő Módos, Klement Sándor kereskedő Partos, Schlezinger Géza kereskedő Törökbecse, Mészáros Ferenc szabó Nagybecskerek, Kövesi Emil ügynök Nagybecskerek, Paunkits Vlád nyug. szolgabíró Módos, Grün Alfréd kereskedő Nagybecskerek, Engel Sándor fakereskedő Nagybecskerek, Daun Gyula vaskereskedő Nagybecskerek, Braun Armin gépkereskedő Nagybecskerek, Guttman Mór keresk. Nbecskerek, Grandjean Ede ny. árvaszéki ülnök Nbecskerek, Bundy Miklós téglagyáros Bégafo, Almásy Elek kereskedő Nagybecskerek, Farkas János földmívelő Törökbecse, Amon Henrik kisbirtokos Zichyfalva, Gyurkovics Béla kereskedő Törökbecse, Kausch János könyvelő Módos.

Helyettes esküdtök: Pányi János kőműves, Molnár Lőrinc bérlő, Polónyi Sándor kereskedő, Litavszky Pál p. ü. segédtitkár, Pierre János vegyértítőt, dr. Klözl Ferenc közig. gyakornok, Nagy László kereskedő, Árvai Ferenc adóvégrehajtó, Bánfalvi Gyula p. ü. fogalmazó és Bielek Vilmos m. aljegyző Nagybecskerek.

TÁVIRATOK.

A háborus események.

A helyzet állandóan bizonytalan. — A nagyhatalmak akciója. — Megegyezés Románia és Bulgária között. — A török nemzetgyűlés. — A bolgár pénzügyminiszter a cárnál — A skutarii hősök. — A tőzsde.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A londoni jelentések ma sem tudnak egyebet mondani, mint hogy a helyzetet állandóan bizonytalanak jelzik. A tárgyalások stagnálnak s a nagyhatalmak sem tudnak még egymással megállapodásra jutni a teendő lépésekben. A román-bolgár konfliktusban azonban határozott javulás van, ha igaz az a bucaresti jelentés, hogy Románia és Bulgária megegyeztek, hogy a konfliktus megoldását a nagyhatalmakra bizzák.

Mai jelentéseink az alábbiak:

A helyzet állandóan bizonytalan. — A nagyhatalmak akciója.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai londoni jelentések a helyzetet állandóan bizonytalanak mondják. A tárgyalások stagnálnak s egyik fél részéről sem történt újabb közeledés. A török delegátusok még Londonban vannak.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a konstantinápolyi nagykövetek tegnapi konferenciájukon lemondtak a flottatüntetés tervéről.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelentése szerint a nagyhatalmak már megállapodtak a portához intézendő jegyzék szövegében s úgy volt, hogy a jegyzéket hétfőn átnyújtják. Németország azonban kifogásolta a szöveget s enyhítő módosításokat akar rajta tenni. Így majd csak esütörtökön nyújtják át a jegyzéket a nagykövetek a portának.

Megegyezés Románia és Bulgária között.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Londonban az ottani román követ és Danev között megegyezés jött létre, amelynek értelmében Románia és Bulgária a konfliktus megoldását a nagyköveti konferenciára bizzák.

A török nemzetgyűlés.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, tegnap a portánál minisztertanács volt, amelyen a miniszterek legnagyobb része helyeselte a nagyvezér javaslatát, hogy hívják össze a nemzetgyűlést s ez döntson a háboru vagy béke fölött. A nemzetgyűlés összehívása dolgában a szultán még nem döntött.

A bolgár miniszterelnök a cárnál.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Teodorov bolgár pénzügyminisztert a cár tegnap különkihallgatáson fogadta. A kihallgatás nagy feltűnést kelt diplomáciai körökben. Az audiencián, hír szerint, a bolgár miniszter Oroszország közvetítését kérte a Romániával való tárgyalásokban, háboru esetén pedig azt, hogy Oroszország támogassa Bulgáriát.

A skutarii hősök.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: Skutarinál a hős török védősereg nagy energiával harcol. A védősereg folyton támadja az ostromló montenegrói és szerb sereget s az ostromlók csak védekeznek. A törökök egyik legutóbbi kitérésük alkalomával egy nagy szerb csapatot megverték s a szerbek részéről négyszáz ember esett el. Nagy hideg uralkodik s állandóan havaz, úgy, hogy a szerbek és montenegróiak mozogni sem tudnak. Az ostromló táborban sok a beteg s nincs eleségük, mert a nagy havazás miatt nem tudnak szállítani.

A tőzsde.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai tőzsde is üzletlén volt. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő: Magyar Hitel 802, Osztrák Hitel 616, Koronajáradék 85.35, Jelzáloghitelbank 426, Leszámitoló Bank 512, Hazai Bank 288, Magyar Bank 546, Rimamurányi 715, Salgótarjáni 747, Közuti Vasut 678, Villamos Vasut 367.

A miniszterelnök utja.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, Lukács László miniszterelnök Latinovics Endre titkára és dr. Hertzka orvos kíséretében ma reggel odaérkezett. A pályaudvaron Wickenburg gróf kormányzó és Weinhardt min. tan. pénzügyigazgató fogadta. Fiuméből a miniszterelnök több napi tartózkodásra Lovranába utazott.

Az új kultuszminiszteri államtitkár.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Politikai Híradó jelentése szerint már döntöttek a kultuszminiszteri államtitkári állás betöltése dolgában. A jelentés szerint az új államtitkár Szász Károly lesz, akinek kinevezése legközelebb megtörténik.

A hadügyminiszter Budapesten.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Krobotin, az új hadügyminiszter tegnap Budapestre érkezett. A hadügyminiszter egy újságíró előtt kijelentette, hogy hadügyminiszterré történt kinevezése óta első ízben van Budapesten, de régi ismerőse a fővárosnak és szeretne hosszabb időt is itt tölteni. Tüzérségi szolgálatban sok ideig volt Magyarországon és sajnálja, hogy mostani tartózkodási ideje rövidre van szabva. Budapesti utjának célja most csak az, hogy a kormány tagjainak s a vezető államférfiaknak bemutatkozzék. A hadügyminiszter ma délelőtt meglátogatta Zichy János gróf kultuszminisztert és Balogh Jenő igazságügyminisztert.

Az általános sztrájk.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Budapesti Hírlap mai vezércikkében nagyfontosságú beszélgetést közöl egy munkapárti vezérpolitikus-sal, aki kárhóztatja, hogy a szociálisták, akik pedig előző sztrájkkísérletekkel kudarcot vallottak, megint általános sztrájkkal fenyegetőznek, mikor a munkanélküliek ijesztő szaporodása amúgy is gazdasági életünk szomorú helyzetét mutatja. Kárhóztatandó a sztrájkterv főképpen azért, mert a kormány a választójogban messzemenő előzékenységet ígér s jobbító módosításokat elfogadni kész. Végül felszólítja a kormányt a munkapárt

nevében, hogy a gazdasági életünket megbénító tömegsztrájkjal szemben habozást nem ismerő energiával védje meg a munka szabadságát, a polgári vagyont s a személyi biztonságot.

Désy Zoltán rágalmai.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Désy Zoltán pörében félhivatalos közlemény rámutat arra, hogy Désy a vizsgálóbíró nyomatékos felszólítására se tudott bizonyítékokat felmutatni, mert képtelen vádjaira bizonyítékai nem is lehetnek s nincsenek is.

Az osztrák sajtó és a választói jog.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák sajtó, különösen a „Reichspost“ választójogi kritikára félhivatalos közlemény arra utal, hogy az osztrákok nem igen dicsekedhetnek a radikális választójog gyümölcseivel s az ennek alapján választott mostani parlamentjük eredményei egyáltalán nem hatnak csábító erővel.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.82
Buza (októberre)	11.94
Rozs (áprilisra)	10.23
Rozs (októberre)	9.67
Zab (áprilisra)	10.83
Zab (októberre)	9.16
Tengeri (májusra)	7.69
Tengeri (júliusra)	7.88

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Olcsó festékek!

Porfestékek, Okker 12 f., szatinober 28 f., lomböld 32 f., falzöld 32 f., horganyfehér 96 f. kilónként.
 Olajfestékek bármely színben kilónként 1 korona.
 Padlófesték kilónként 1 korona.
 Padlóolaj kilónként 48 fillér.
 Padlólakkok dobozonként 1.40—1.60 korona.
 Brunolin . . . kilója 1.60 fillér.
 Siccativ . . . 1.50 . . .
 Terpentinolaj . . . —.88 . . .
 Valódi firniss . . . 1.60 . . .
 Firniszpótlék . . . —.96 . . .
 Enyv . . . —.96 . . .
 Stricli . . . —.06 . . .
 Gipsz: kilója 10 fillér és 24 fillér.
 Façade falfesték No. 6, a legjobb és legtar-
 tósabb falfesték, kilónként 48 fillér.
 Emailakk kilója 2.50, Vaslakk kilója 1.20 kor.
 Kályhaezüst, aranybronz, ezüstbronz doboza 70f.
 Anilin és egyéb festékek, ecsetek nagy választékban.

Kovács Sándor festékkereskedése
 Nagybecskerek.
 Telefonszám 43. 1176—112. Telefonkód 44.

Két szobából álló butorozott garçon lakás kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

1286—x.32

Hirdetéseket
 jutányos árért közöl a
Torontál
 pol. naplapp kiadóhivatala.

Perjámosi járás főszolgabírájától.
94—1913. szám. 1556—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye perjámosi járásában Sárafalva székhellyel megüresedett **körorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A kör községei: Sárafalva, Egres, Nagyszentpéter és Ujszentpéter.

A lakosság száma 11300. A lakók román, szerb és német ajkuak.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t. c. értelmében évi 1600 korona törzsfizetés és négy ízben 200—200 kor ötöd-éves korpótlék, Sárafalva községtől 600 kor. évenkénti fizetékigézésítés, 1000 kor. lakbér és Sárafalva községtől természetbeni lakás

Egyben megjegyzem, hogy Egres község a körből ki akar válni, mely ügy jelenleg folyamatban van.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények folyó évi február hó 10-ig hozzám annyival is inkább nyújtandók be, mert az elkesztetten vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi január hó 5.

Dr. Sal, főszolgabíró.

10635—1912. polg. sz. 1559—1

Hirdetmény.

A pancsovai kir. tsvszék mint birtokrendező bíróság közhírré teszi, hogy Miloradovics Péter és Miloradovics Iván pancsovai lakos, ferdinándfalvai birtokosok Ferdinándfalva község általános tagosításának megengedése iránt kérvényt nyújtván be, a kir. tsvszék mint birtokrendező bíróság a kérelem tárgyalására s a megengedhetőség feletti szavazásra határnapul Ferdinándfalva községéhez az 1913. évi február hó 26-ának d. e. 9 óráját tűzi ki s arra az összes tagosító érdekeltséget a „Budapesti Közlöny”-ben s a Nagybecskereken megjelenő „Torontál” című napilapban egyszer közléteendő hirdetményvel megidézi azaz, hogy az érdekeltek esetleges meg nem jelenése, az eljárás folytatását és befejezését nem akadályozza, az eljárás vezetésére Áts Nagy Ferenc pancsovai kir. tsvszéki bírót küldi ki.

A kir. tsvszék mint birtokrendező bíróság figyelmezteti az érdekelteket, hogy a földmivelésügyi m. kir. miniszterium 1912. évi november hó 18-án 91781/VI—3. sz. alatt azt a határozatot hozta, hogy az általános tagosításba a belsőségek kivételével a község egész területe bevonható és hogy a tagosítás a községre nézve hasznos és célszerűen keresztülvihető.

Ennélfogva az 1909. évi 30. I. M. R. 52—54. §§-ai értelmében a kir. tsvszék a tagosítást elfogja rendelni, ha a tagosítást kívánók birtoka a község tagosítandó területének 1/4 (egynegyed) részét kiteszi.

Az állami, tvhatósági, községi vagyon, a közalapítványi javak, a közintézetek, a gyámság és gondnokság alatt levők birtoka a tagosítást kívánók birtokához fognak számíttatni, a tárgyaláson meg nem jelenő felek pedig úgy tekintetnek, mint akik a tagosításba beleegyeznek.

Pancsován, 1913. január hó 3-án. A kir. törvényszék mint birtokrendező bíróság

Áts Nagy Ferenc s. k., elnök. Stocker Antal s. k., elnök.

Kapható: Czika László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában. 822-48 44

95—1913. kig. szám. 1588 2.1

Pályázati hirdetmény.

Az adómunkálatokban teljesen jártas egyén **azonnali alkalmazást nyer** 3 havi időtartamra, havi 120 korona díjazás mellett. — Okmányolt kérvények alólirhoz nyújtandók be.

Torontálszigeten, 1913. január 13-án.

Budur Sándor, jegyző.

Hirdetmény.

Jorgovics Gyula
nagy margitai gör. keleti lelkésznel

egy berni anyától és
siementhall apától
— származó —

**2 éves piros-tarka
bika eladó.**

1560—2.1

Főügynököt keresünk.

Elsőrangú előklő biztosító társaság, amely az összes ágazatokkal foglalkozik, keres megfelelő összeköttetéssel bíró intelligens urat, aki **Nagybecskereken felállítandó**

főügynökséget elvállalná.

Ajánlatokat a kiadóhivatalban megtekinthető címre kérünk. 1654—2.2

Meghívó.

A „Torontáltordai Néptakarékpénztár Részvénytársaság”
t. részvényesei az 1913. évi február hó 1-én d. u. fél 4 órakor az intézet helyiségében tartandó

VI. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadások előterjesztése és elfogadása.

3. A nyereség hováfordítása tárgyában hozandó határozat.
4. Egyéb indítványok

Az igazgatóság.

MÉRLEG-SZÁMLA 1912. ÉVI DECEMBER 31-ÉN.				Teher.			
Vagyon							
Pénztárkészlet		1330	29	Alaptőke		50000	—
Váltók		216578	34	Tartalék-alap		9000	—
Folyószámlai adósok		19933	96	Takarékbetét		33437	36
Értékpapír		3300	—	Visszleszámitolt váltók		142105	—
Felszerelés a leírás után		330	—	Fel nem vett osztalék		78	—
Átmeneti kamat		1681	71	Tőkekamatadó különb.		1	29
				Átmeneti kamat		3310	78
				Eredmény: Nyereségáthozat	12	79	
				Folyó évi tiszta nyereség	5209	08	5221 87
		243154	30			243154	30

EREDMÉNY-SZÁMLA 1912. ÉVI DECEMBER 31-ÉN.				Nyereség.				
Veszteség.								
Kamatok: Visszleszámitás után	15369	61	17058	10	Leszámitási kamat		27824	21
Takarékbetét után	1688	49			Folyószámlai kamat és jutalék		2574	98
Adók: Állami, megyei, községi	2129	76			1911-ről áthozott nyereség		12	79
Tőkésített és kifiz. betétkam. után	168	84	2298	60				
Tiszti fizetések, üzleti költség, házbér			5579	41				
Napibiztosítási díjak			164	—				
Leírás a berendezésből			90	—				
Eredmény: Áthozott nyereség	12	79						
Folyó évi tiszta nyereség	5209	08	5221	87				
			30411	98			30411	98

Pálkás János s. k., pénztáros.

Torontáltorda, 1912. december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Csorba Ferenc s. k. Kovács Zakariás s. k. Kukli Pál s. k. Kószó Sándor s. k. v. igazg. Manga Pál s. k. Mészáros Zakariás s. k. Samu Mihály s. k. Tápai János s. k. Megvizsgáltuk, a fő- és mellékönyvekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk. — Torontáltorda, 1913. évi január hó 5-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Marsfalvi Marsovszky László s. k., f.-b. elnök.

Blezők Ferenc s. k.

Dénes Lajos s. k.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.